
Zielona Góra, st. 22, gm. loco, woj. lubuskie, AZP 62-14/34

Informator Archeologiczny : badania 33, 251-252

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Stanowisko zajmuje centralną część dość silnie pofałdowanego cypla, wbijającego się w zanikającą dolinę, której dnem nadal sączy się niewielki ciek. Zlokalizowane jest około 1,5 km na wschód od wsi Wysoczka.

Zbadano obszar 6600 m², na którym odsłonięto 80 obiektów nieruchomych. Większość z nich stanowiły jamy, najczęściej o funkcji śmietnikowej. Ponadto natrafiono na 11 dołków posłupowych, nie tworzących żadnych czytelnych konstrukcji. Ogółem pozyskano 940 fragmentów ceramiki, z czego większość stanowił materiał nowożytny. Natrafiono również na pozostałości przedmiotów żelaznych: połówkę podkowy oraz raki do chodzenia po lodzie. Na podstawie pozyskanego materiału ruchomego pozostałości nowożytne wydatowano na XVII-XVIII wiek. Pozostałe okresy archeologiczne reprezentowane są bardzo ubogo.

Badania nie będą kontynuowane.

Wyszyna, st. 11, gm. Władysławów, woj. wielkopolskie, AZP 58-41/4 (numer na autostradzie A2-390) – patrz: wczesna epoka żelaza

Zalewo, st. I, wykop 24, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie – patrz: nowożytność

ZAMOŚĆ, gm. *loco*, woj. lubelskie, AZP 89-88

- obszar fortyfikacji Zespołu Staromiejskiego Zamościa z okresu XVI-XIX w.

Badania archeologiczne o charakterze nadzoru nad pracami ziemnymi przy budowie sieci ciepłowniczej w obszarze dawnych zewnętrznych fortyfikacji ziemnych Zamościa, kierowane przez mgr Ryszarda Pomarańskiego, finansowane przez PEC Zamość.

Bardzo istotnym odkryciem dokonany podczas nadzoru archeologicznego było natrafienie na relikty architektoniczne obiektu murowanego z cegły, którymi były fragmenty dwóch ścian zewnętrznych oraz fragment posadzki ceglanej pomiędzy tymi murami. Po analizie odkryć i porównaniu ze źródłami historycznymi można domniemywać, iż są to pozostałości kościoła św. Krzyża, który powstał w 1581 r. i zlokalizowany był na tzw. „Przedmieściu Lwowskim” przy „Rynku Świętokrzyskim”. Obiekt ten funkcjonował do 1704 r., kiedy to uległ spaleni i nie był już odbudowywany ze względów strategicznych.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się w WUOZ Lublin Delegatura w Zamościu.

Ząbie, st. X, gm. Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 28-61/15 – patrz: neolit

Zielona Góra, st. 18, wykop XIV, gm. *loco*, woj. lubuskie, AZP 62-14/31 – patrz: późne średniowiecze

ZIELONA GÓRA, st. 22, gm. *loco*, woj. lubuskie, AZP 62-14/34

- budynek przemysłowy (farbiarnia, garbarnia)- XVIII/XIX-XX w.
- pozostałości fundamentów synagogi – koniec XIX w.
- fragmenty kanału z końca XIX lub pocz. XX w.

Ratownicze badania archeologiczne i nadzór przeprowadzone przez dr Jarosława Lewczuka (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza). Finansowane przez inwestora prywatnego. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię około 1 ha.

Teren objęty pracami znajduje się na zapleczu i w bliskim sąsiedztwie budynku Filharmonii (Pl. Powstańców Wlkp. 10). Łącznie nadzorowano prace budowlane w 7 wykopach. Ratownicze badania archeologiczne skoncentrowały się w wykopie I, wykopy II-VII objęto nadzorem archeologicznym.

W trakcie badań odsłonięto 3 nowożytne obiekty: pozostałości prawdopodobnie farbiarni i późniejszej garbarni, fragment kanału oraz część fundamentów synagogi.

Najstarszy, pochodzący z końca XVIII w. jest obiekt dawnej techniki przemysłowej, jedyny tego rodzaju zabytek odkryty na terenie miasta, odsłonięty w wykopie I. Budynek wzniesiono na planie wydłużonego prostokąta.

Pierwotnie zbudowano część zachodnią składającą się z 2 pomieszczeń, które następnie przedzielono ścianami, tworząc pomieszczenia 1 i 2 oraz 3 i 4+8. Do budynku nieco później dostawiono część wschodnią (pomieszczenie 9), a w XX w. dobudowano niewielką część III (pomieszczenia 6,7,5). Zastosowanie solidnych fundamentów w postaci kamiennych filarów z arkadami wzmocnionych dodatkowo drewnianymi legarami, świadczy o usytuowaniu budynku na niestabilnym gruncie. Analiza terenu i zachowanych nawarstwień wskazuje na istnienie w tym miejscu bagnistej niecki, okresowo zalewanej przez przepływający w tym miejscu ciek. W budynku znaleziono pozostałości urządzeń doprowadzających wodę (drewniane rury), resztki niebieskiej i żółtej farby oraz 2 beczki lub cebrzyki dębowe i ścinki skóry, świadczące o jego gospodarczym przeznaczeniu.

Odkryte fragmenty kanału stanowiły pozostałości części cieku wspomnianego wyżej i pochodziły z końca XIX lub początku XX wieku. Była to konstrukcja ceglana spojona mocną zaprawą cementową i częściowo wyמושczona deskami. W kanale znaleziono wyłącznie materiał z II połowy XX w.

W wykopach III, V i VII odkryto pozostałości synagogi wzniesionej w latach 1882-1883, spalonej 9.11.1958 r. i ostatecznie rozebranej w 1959 roku. Zbudowano ją na planie prostokąta z apsydą, o wymiarach około 20 x 14,8 m. Fundamenty wzniesiono z nieobrobionych gładów spojonych zaprawą cementową.

Łącznie ze wszystkich wykopów pozyskano 3897 fragmentów ceramiki z okresu od późnego średniowiecza do czasów współczesnych, 142 fragmenty szkła, 68 fragmentów kafli, 10 fragmentów dachówek, 10 fragmentów fajek i nieliczne nowożytnie przedmioty metalowe.

Budynek przemysłowy został rozebrany zgodnie z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze.

Materiały z dokumentacją przechowywane są w Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze.

Badania nie będą kontynuowane.

ZIELONA GÓRA, st. 21, gm. *loco*, woj. lubuskie, AZP 62-14/35

- miasto

Ratownicze badania wykopaliskowe (sondażowe) przeprowadzone we wrześniu i od listopada do grudnia, przez mgr mgr Piotra Dziedzica (autor sprawozdania) i Sławomira Kałagate. (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza). Finansowane przez inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 15 m².

Badania miały charakter wyprzedzający przed wzniesieniem w tym miejscu stacji benzynowej. Miały na celu zweryfikowanie tezy o istnieniu na terenie objętym badaniami śladów po XVI i XVII wiecznych procesach czarownic, jakie odbywały się w Zielonej Górze.

Założono 2 małe sondaże, które wykazały istnienie w tym miejscu nikłej warstwy kulturowej z XIX wieku. Teren został silnie zagruzowany w XX wieku w wyniku budowy Alei Konstytucji 3 Maja. Z gruzowiska wydobyto zbiór zabytków związanych z czasami najnowszymi.

Pozostały obszar objęty inwestycją objęto nadzorem archeologicznym.

Materiały z dokumentacją przechowywane są w Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Świdnicy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Środkowego Nadodrza”.

Badania nie będą kontynuowane.

Zrębnice, st. 5, gm. Olsztyn, woj. śląskie, AZP 88-50/41 – patrz: paleolit